

Aan: Wethouder Karremans
P.a. digitaal verzonden

Rotterdam, 16 januari 2024

Geachte wethouder Karremans,

Afgelopen jaar heeft de gemeente Rotterdam geprobeerd (zie 23bb006542) om de verantwoordelijkheid voor financiële schade door het opruimen en verwerken van lachgascilinders te leggen bij de landelijke overheid, in casu bij staatssecretaris Vivianne Heijnen. Een logische stap, omdat de problematiek met lachgasflessen op straat en bij het restafval is toegenomen door het illegaal verklaren van lachgas. De brief aan het kabinet heeft niet geleid tot een positief resultaat. Het ligt volgens het kabinet niet in de rede dat schade door het Rijk wordt vergoed, omdat volgens de staatssecretaris de schade niet het gevolg is van het invoeren van het lachgasverbod, maar van het in strijd met de wet- en regelgeving handelen van individuen. Dat valt te lezen in de beantwoording van Kamervragen van de D66-fractie d.d. 17 oktober 2023 (met kenmerk IENW/BSK-2023/290391). De poging vanuit Rotterdam om een tegemoetkoming in de kosten te regelen bij het Rijk lijkt gestrand, maar dat wil zeker niet zeggen dat er geen andere wegen bestaan, met mogelijk zelfs een beter resultaat: minder flessen bij het zwerfafval én restafval!

Vanuit Zwerfie Rotterdam hebben wij u in het najaar informeel laten weten dat wij onderzoeken of in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid de producenten van lachgas financieel aangesproken kunnen worden. Dit is nodig, omdat de gemeente Rotterdam nu op jaarbasis zo'n 1,5 miljoen euro schade lijdt door de cilinders en ook de AVR extra kosten maakt voor de afvalverwerking. De cilinders belanden niet zelden op straat of in de stadsnatuur en blijven daar vaak lang liggen, omdat het afvoeren valt onder regelgeving voor gevaarlijk afval. Een willekeurige medewerker van Stadsbeheer moet de cilinders daarom laten liggen. Vrijwilligers van Zwerfie Rotterdam komen vaak lachgascilinders tegen en twijfelen dan wat ermee te doen. We zitten feitelijk allemaal met de handen in het haar.

Wij hebben daarom een gespecialiseerde afvaladvocaat gevraagd om een eerste verkenning te doen naar mogelijkheden om producenten verantwoordelijk te maken voor een inzamelsysteem (al dan niet met een eigen statiegeldsysteem buiten wettelijke kaders om) en/of de kosten voor inzameling en verwerking te verhalen op de producenten. Deze advocaat, Rogier Hörchner, heeft de kansen in kaart gebracht en ziet op basis van diens eerste globale verkenning mogelijkheden die overigens nog wel nadere bestudering behoeven.

De eerste stap is wat Zwerfie Rotterdam betreft om producenten financieel aansprakelijk te stellen. Dat betekent allereerst dat aangetoond moet worden dat

cilinders aangemerkt kunnen worden als verpakking en dat de reikwijdte van de bestaande regelgeving kan worden betrokken op illegaal op de markt gebrachte goederen. Als dat slaagt, kan vervolgens met de betreffende bedrijven gesproken of onderhandeld worden over manieren om de inzameling te regelen (bijvoorbeeld door herinvoering van statiegeld op cilinders door de producenten) om derhalve de onkosten die voortvloeien uit de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor hen te verlagen. Het voordeel daarvan voor de gemeente Rotterdam is (naast de potentiële besparing van bijna 1,5 miljoen euro): minder zwerfafval en minder ontregeling en dreigende claims van de AVR vanwege gasflessen die in afvalovens ontploffen. Omdat lachgas illegaal is, kan vanuit de overheid op dit moment géén statiegeldsysteem worden opgelegd.

Vanuit Zwerfie Rotterdam wil ik het stadsbestuur aanmoedigen en adviseren om een proefproces te starten tegen een producent met ogenschijnlijk een aanzienlijk marktaandeel, bijvoorbeeld FastGas, te beginnen door het neerleggen van een formele claim. Een grote gemeente als Rotterdam is financieel in staat om verantwoordelijkheid te nemen in deze en een juridische procedure te voeren, waarmee in het kielzog van Rotterdam vele gemeenten gebaat zijn, alsmede de gehele afvalketen.

De advocaat die wij hebben geconsulteerd acht het verdedigbaar om producenten en/of importeurs van lachgas aansprakelijk te houden voor de (zwerf)afvalkosten van cilinders. Maar omdat nog geen jurisprudentie lijkt te bestaan, is succes niet op voorhand gegarandeerd. Ik wil graag benadrukken dat Zwerfie Rotterdam geen belang heeft bij het al dan niet voeren van een procedure. Onze inzet op dit dossier is onbezoldigd. Rotterdam is vanzelfsprekend vrij om een willekeurige advocaat in de arm te nemen of een procedure te voeren met eigen juridische medewerkers. Wij raden echter aan om de afvaladvocaat serieus te overwegen, omdat hij veel kennis en ervaring heeft op gebied van afval-gerelateerde zaken. En: het voorwerk is al gedaan.

Wij denken dat de route die wij hebben verkend absoluut de moeite van het proberen waard is. Deze zaak is niet kansloos. Bewandelt de gemeente Rotterdam de juridische weg niet, dan blijven kosten en ongemak gegarandeerd voor de gemeenschap en dat is geen aantrekkelijk scenario. Wij hopen daarom van harte dat u besluit om de rekening neer te leggen waar die hoort, bij de bron, om in het verlengde daarvan de problematiek te kunnen verminderen.

Hoogachtend,
Ivo Rodermans
Zwerfie Rotterdam

Mathenesserdijk 76b
3027 AJ Rotterdam

06 41496212
<http://www.zwerfierotterdam.nl>